

تأثیر نسبت اختلاط و تاریخ کاشت بر روی عملکرد کمی و کیفی علوفه و دانه در کشت مخلوط ذرت و آفتابگردان در منطقه اهواز

Study of corn-sunflower intercropping ratios in different dates of planting affecting on quantitative and qualitative forage kernel yeilds in Ahvaz region

سیدابوالحسن هاشمی دزفولی^۱، علیرضا ابدالی^۲، سیدعطاءاله سیادت^۳

چکیده

کشت مخلوط دو یا چند گیاه، یک جامعه گیاهی را به وجود می آورند که ممکن است از منابع محدود مورد نیاز بهتر استفاده نمایند و در نتیجه کمیت و کیفیت محصول بهبود پیدا می کند. به این منظور دو گیاه ذرت و آفتابگردان در آزمایشی در قالب طرح آماری کرت های خرد شده، در سه تاریخ کاشت یکم، دهم و بیستم مردادماه سال زراعی ۷۵-۱۳۷۲ به عنوان فاکتور اصلی و نسبت های اختلاط در کاشت ۰:۱۰۰، ۵۰:۵۰ و ۱۰۰:۰ درصد به عنوان فاکتور فرعی در مزرعه آزمایشی مجتمع آموزش عالی رامین خوزستان کشت شدند. ارزیابی عملکرد با استفاده از روش نسبت برابری زمین (LER) نشان داد که بالاترین LER محاسبه شده مربوط به نسبت ۷۵٪ آفتابگردان و ۲۵٪ ذرت می باشد که به ترتیب برابر ۱/۱۸ و ۱/۱۷ برای محصول تر و خشک بود. این موضوع نشان می دهد که با استفاده از روش کشت مخلوط می توان تا ۱۸٪ اضافه محصول داشت. بیشترین پروتئین نیز به طور معنی داری در مخلوط ۷۵٪ آفتابگردان و ۲۵٪ ذرت افزایش یافت که این مقدار پروتئین برابر ۲۴۷۱ کیلوگرم در هکتار بود. روش های کشت مخلوط دو گیاه از نظر تولید دانه نسبت به کشت خالص برتری نشان ندادند. بیشترین محصول دانه در روش تک کشتی ذرت به مقدار ۹۶۰۳ کیلوگرم در هکتار به دست آمد. بالاترین مقدار ماده خشک و دانه به ترتیب در تاریخ های کاشت ۱۰ و ۲۰ مرداد حاصل گردید.

واژه های کلیدی: مخلوط ذرت و آفتابگردان، عملکرد، پروتئین، علوفه، دانه و LER.

مقدمه

کشت مخلوط یکی از مولفه های کشاورزی پایدار محسوب می گردد. آمیختگی های بیولوژیک و اثر متقابل آن ها در کشت مخلوط موضوعی جالب و مهیج برای دانشمندانی است که در راه بهبود سیستم های تولید تلاش می کنند. امروزه ثابت گردیده که میزان بهره وری از منابع مورد استفاده را می توان با کشت دو یا چند محصول در یک مزرعه و

در یک سال زراعی افزایش داد. این مطلب وقتی که دو گیاه به طور هم زمان کشت می گردند کامل تر و پیچیده تر می شود، این چنین اثر متقابلی را می توان کارایی تلفیقی Integration efficiencies سیستم کشت نامید (Vandermeer, 1989 & Fransis, 1989). لذا کشت مخلوط دو گیاه زراعی ممکن است یک جامعه گیاهی بوجود آورد که از منابع محدود مورد نیاز بهتر استفاده نمایند و

تاریخ دریافت: ۱۳۷۸/۴/۲۴

۱، ۲ و ۳ به ترتیب دانشیار، مربی و دانشیار دانشگاه شهید چمران اهواز